

Styrets årsberetning 2025

VEST-AGDER-MUSEET IKS – virksomhet, visjon og verdier

Vest-Agder-museet er organisert som et interkommunalt selskap med formål å organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kunst- og kulturhistorie. Vest-Agder-museet har ansvar for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som gjennom avtaler er del av den konsoliderte enheten:

- Flekkefjord museum
- Lista museum
- Tingvatn fornminnepark
- Sjølingstad Uldvarefabrik
- Mandal museum
- Kristiansand kanonmuseum
- D/S Hestmanden – Norsk krigsseilermuseum
- Odderøya museumshavn
- Gimle Gård
- Kristiansand museum
- Setesdalsbanen

Avdelingene spenner over et bredt tematisk spekter, fra bymuseer og friluftsmuseer til teknisk-industrielle kulturminner. I tillegg kommer felles administrasjon og seksjon for forskning, formidling og forvaltning ("fagseksjonen"), med kontorer på Vestre Lasarett på Odderøya i Kristiansand. Både fagseksjonen og administrasjonen arbeider på tvers i museet, med felles faglige satsninger, administrative rutiner og støttefunksjoner.

Vest-Agder-museets slagord er *Vi forteller din historie*. Museets visjon – *Sammen skal vi flytte grenser* – gir retning for arbeidet i et framtidrettet museum der medarbeidere, frivillige, ledelse, styre og eiere sammen skal by på det beste vi har og er, og foreta smarte veivalg for gode opplevelser og ny innsikt.

Vest-Agder-museets kjerneverdier er:

EKTE – som betyr at vi holder det vi lover og er etterrettelige. Dette skal vi ytterligere forsterke gjennom originale gjenstander og historier som bekrefter og utfordrer.

KREATIVE – som betyr at vi tar initiativ, er åpne, tenker nytt og er løsningsorienterte i møte med publikum, hverandre og omverdenen. Vi skal være et levende museum som berører og begeistrer.

VEST-AGDER-MUSEET IKS – organisasjon

Deltakere i Vest-Agder-museet var i 2025 Agder fylkeskommune og kommunene i tidligere Vest-Agder fylke. Eierandel og deltakeransvar er fordelt slik:

- Agder fylkeskommune 50/100
- Kristiansand kommune 22/100
- Lindesnes kommune 7/100
- Flekkefjord, Farsund og Vennesla kommuner 5/100 hver
- Lyngdal kommune 2/100
- Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad og Åseral kommuner 1/100 hver

Museet skal bidra til at eierkommunene får et godt museumstilbud, og at det legges til rette for frivillig deltakelse i det museale arbeidet. Museet skal også gi faglig bistand til andre museer eller samlinger som ikke er med i det konsoliderte museet. Museet har ansvar for fire teknisk-industrielle kulturminner

med nasjonal posisjon; Setesdalsbanen, D/S Hestmanden, Kristiansand kanonmuseum og Sjølingstad Uldvarefabrik. Alt arbeid i museet skal utføres i samsvar med ICOMs museumsdefinisjon og etiske regelverk. Vest-Agder-museet arbeider også for å oppfylle ICOMs resolusjon om bærekraft, gjennom å omsette resolusjonen i aktiviteter og planer og bidra på ulike måter til å sette fokus på bærekraftsmål i organisasjonen generelt.

REPRESENTANTSKAP OG STYRE

Representantskapet er Vest-Agder-museets øverste myndighet og har 11 medlemmer; 1 medlem fra hver deltakerkommune og 1 medlem fra Agder fylkeskommune. Arne Thomassen er valgt som representantskapets leder, og Ingrid M. Williamsen som representantskapets nestleder for perioden 2024–2028. Det ble avholdt 2 representantskapsmøter i 2025; 11. april og 19. desember.

Vest-Agder-museet har et styre på 9 medlemmer med like mange varamedlemmer. 7 styremedlemmer velges av representantskapet, mens 2 velges av og blant de ansatte. Valgperioden er 2 år, og halve styret er på valg årlig. Etter valg av styre- og varamedlemmer i vårens representantskapsmøte, ser styret slik ut:

STYREMEDLEMMER

Rune André Sørtveit Frustøl – styreleder

Arnt Abrahamsen – nestleder

Ingrid Louise Engelsen Flatval

Mette Gundersen

Aslak Wegge

Stina Ask Mikkelsen

Tom Opsahl Svensen

Thorunn Lunde – ansattrepresentant

Arvid Svaland – ansattrepresentant

VARAMEDLEMMER

Vidar Torsø (første varamedlem, møter fast i styremøtene)

Gyro Heia

Jan Seland

Jens Røed

Kari Røynlid

Dag Hunstad

Liv Øyulvstad

Vegard Svarstad – ansattrepresentant

Janne Grundetjern – ansattrepresentant

Det har i 2025 blitt avholdt ni styremøter, hvorav seks ordinære og tre ekstraordinære i forbindelse med saker knyttet til nytt museumsbygg. Av møtene var fire fysiske, holdt på ulike museumsavdelinger, mens fem ble gjennomført på Teams. Totalt ble 69 saker behandlet i løpet av året. Vest-Agder-museet har styreansvarsforsikring med forsikringssum kr. 10.000.000 per skade.

Styret har gjennom året blitt holdt informert om virksomhetens økonomiske situasjon og økonomistyring, samt om den løpende driften av Vest-Agder-museet. Arbeidet med nytt bryggeanlegg og nytt museumsbygg i Nodeviga har i tillegg hatt et særlig fokus.

Revisor fra Agder Kommunerevisjon deltok i styremøtet 26. februar under behandlingen av årsregnskap og styrets årsberetning for 2024.

I november ble det avholdt et felles møte mellom styrene i Aust-Agder museum og arkiv, Arkivsenter Sør og Vest-Agder-museet, der samarbeidsavtalens handlingsplan ble behandlet og videre samarbeid mellom de tre institusjonene ble drøftet.

I styremøtet i desember gjennomførte styret en evaluering av eget arbeid, som ble oppsummert og oversendt valgkomiteen som innspill til dennes arbeid med forslag til nytt styre.

Vest-Agder-museet har i 2025 vært en del av Næringsforeningen i Kristiansands styrekandidatprogram og styrekandidat Andreas Engeset har deltatt som observatør i museets styremøter.

Ansatte, frivillige, arbeidsmiljø og bærekraft

ANSATTE OG FRIVILLIGE I VEST-AGDER-MUSEET

Ved årsskiftet 2025/2026 hadde museet 68 ansatte fordelt på 64,5 årsverk. Av disse var 9 midlertidig ansatt – 5 i vikariater og 4 i prosjektstillinger. I høysesongen øker bemanningen betydelig med fortellere, guider, butikk- og kafémedarbeidere samt vedlikeholdsarbeidere.

Også i 2025 har museet vært arena for arbeidspraksis og opplæring for personer fra NAV og andre tiltaksordninger.

Delingen av museet i regionene øst og vest videreføres, og representanter for regionene, sammen med direktør, økonomileder og leder for fagseksjonen utgjør museets ledergruppe. Øvrige avdelingsledere, fagseksjonsleder, økonomileder, HR-leder, samt markeds- og kommunikasjons-leder har deltatt i en avdelingsledergruppe. Ledergruppen møtes ukentlig, mens avdelingsledergruppen møtes 4 ganger i året.

Flere av avdelingene i Vest-Agder-museet har venneforeninger som deltar direkte eller indirekte i driften. For å sikre involvering og eierskap til museumsdriften har museet inngått samarbeidsavtaler med de største venneforeningene. På Setesdalsbanen er de frivilliges innsats i togkjøringen avgjørende for driften i sommersesongen, og det legges ned en betydelig frivillig innsats også gjennom resten av året. På Hestmanden bidrar D/S Hestmandens Venner med flere tusen dugnadstimer knyttet til vedlikehold, som mannskap ved seilinger og i formidlingen av skipet og Norsk krigsseilermuseum. På de fleste avdelingene i museet bidrar frivillige krefter både faglig og sosialt til miljøene de er en del av, samtidig som de tilfører verdifull innsats i form av dugnad. Frivilliges innsats i 2025 utgjør rundt 24 900 timer. Museet arbeider aktivt sammen med venneforeningene for å rekruttere nye frivillige, spesielt yngre krefter, til det viktige arbeidet.

LIKESTILLING, MANGFOLD OG INKLUDERING

Vest-Agder-museet arbeider aktivt og målrettet for likestilling og mot diskriminering på arbeidsplassen. Blant de ansatte er flere nasjonaliteter representert, og museet legger vekt på mangfold og inkludering både internt og i møte med publikum.

Museet bidrar også til et aldersvennlig samfunn gjennom fritidsaktiviteter for barn og unge samt frivillig arbeid som gir spesielt pensjonister en meningsfull hverdag.

Ved utgangen av 2025 hadde museet 68 ansatte – 34 kvinner og 34 menn. Styret besto av 4 kvinner og 5 menn. På bakgrunn av denne jevne kjønnsfordelingen er det ikke funnet nødvendig å iverksette særskilte tiltak for å fremme likestilling. Det er heller ikke identifisert ufrivillig deltidsarbeid ved museet.

Arbeidet med arbeidsrettigheter, likestilling og anti-diskriminering utdypes nærmere i rapporten *Redegjørelse i forhold til Åpenhetsloven*, som er tilgjengelig på museets nettsider: www.vestagdermuseet.no/forsiden/om-museet/apenhetsloven/

ARBEIDSMILJØ (HMS) OG ARBEIDSMILJØUTVALG (AMU)

Arbeidsmiljøet ved Vest-Agder-museet oppleves som godt. Museet legger vekt på åpen kommunikasjon og god informasjonsflyt mellom ledelse og ansatte, for å sikre medvirkning og eierskap i arbeidsprosessene.

For å styrke fellesskap og en inkluderende organisasjonskultur arrangeres det jevnlig sosiale og faglige aktiviteter. I 2025 ble det holdt tre fellessamlinger for alle fast ansatte: på Lista museum i mars, Tingvatn forminnepark i september og Sjølingstad Uldvarefabrik i desember i forbindelse med den tradisjonelle julelunsjen. Fellessamlingene har bidratt til økt samarbeid og trivsel på tvers av fagområder og avdelinger.

Ledelsen legger vekt på god dialog med de tillitsvalgte, gjennom jevnlig møter og arbeid i arbeidsmiljøutvalget (AMU). Museet har fem stedlige verneombud, hvorav ett hovedverneombud. VAM er medeier i Agder Bedriftshelsetjeneste.

I 2025 behandlet AMU faste saker som rapporter fra vernerunder, arbeidsmiljø og organisering, kompetanse og opplæring, endringer i arbeidsprosesser, avvik og hendelser, sykefravær og innspill fra verneombudene.

Særlig oppmerksomhet ble viet arbeidet med det nye museumsbygget på Odderøya, som har vært fast tema på alle møter. To ekstra møter ble avholdt høsten 2025 for å sikre god informasjon og medvirkning.

Helse- og arbeidsmiljøundersøkelse (HMU) ble i 2025 gjennomført ved avdelingene Lista, Mandal, Tingvatn, Flekkefjord, Setesdalsbanen, Kristiansand museum og i administrasjonen/fagseksjonen.

Arbeidet med HMS, internkontroll og avvikshåndtering har vært sentrale fokusområder. I løpet av 2025 ble det registrert 69 avvik av ulik alvorlighetsgrad, som er fulgt opp internt og eksternt i tråd med gjeldende rutiner. Detaljert informasjon finnes i AMUs årsrapport for 2025.

Det totale sykefraværet, inkludert både egenmeldt og legemeldt fravær, var 6,9 % i 2025, en svak nedgang fra 2024. Administrasjonen følger sykefraværet tett i samarbeid med avdelingsledere og bedriftshelsetjenesten, og legger til rette for ansatte med behov for oppfølging.

Vest-Agder-museet IKS legger vekt på en personalpolitikk som tilpasses de ansattes ulike livsfaser, og som fremmer både nærvær og trivsel.

ARBEID MED BÆREKRAFT OG MILJØ

Museene i Norge utgjør unike rom for å formidle både lokale og globale bærekraftsperspektiver, samtidig som vi også opplever klimautfordringer ift. egne samlinger. Som pålitelige kilder til kunnskap, er museene en viktig ressurs for å formidle fakta og bidra til engasjement og handling når det gjelder bærekraft, klima og miljø. Vest-Agder-museet anser seg å være en aktør i det grønne skiftet i

museumsbransjen og søker å bidra til oppfyllelsen av flere av FNs bærekraftsmål og ICOMs resolusjon om bærekraft.

Forskning viser at kulturopplevelser er viktig for psykisk helse, og gjennom utstillinger og formidling bidrar Vest-Agder-museet til å fremme livskvaliteten til sine besøkende. Museet har også et sterkt fokus på en samfunnsrolle der vi blant annet belyser kontroversielle tema i samtiden og deler kunnskap om historier som ofte ikke blir fortalt.

Som ledd i arbeidet med sosial bærekraft og mindre ulikhet gir museet gratis årskort til familier med utfordrende økonomi, asylsøkere og flyktninger. Personer med ledsagerbevis går også gratis på alle museets avdelinger. Museets tilbud til skoler og barnehager er et viktig bidrag for å nå FNs bærekraftsmål knyttet til god utdanning og utgjør også en del av museets samfunnsoppdrag. Tilbudet er gratis for skolene, slik at alle skal ha lik mulighet til å delta.

Tilgang til kunnskap og deltaking er en viktig demokratisk rettighet og Vest-Agder-museet har gjennomført et prosjekt med kartlegging av status på universell utforming ved avdelingene. Arbeidet involverte relevante brukergrupper i utformingen av både fysiske og digitale løsninger som er realiserbare innenfor museets økonomiske rammer og kulturminnevernhensyn.

Ansvarlig forbruk og produksjon og generelle klima- og miljøhensyn er fokusområder i museet drift. I all utstillingsbygging har museet fokus på god ressursutnyttelse og gjenbruk av materialer. Å utnytte og videreutvikle eksisterende bygg i stedet for å sette opp nybygg, er en form for bærekraft som etterstrebes og som bidrar i utviklingen av Agder som en miljømessig bærekraftig region. Planene for det nye museumsbygget på Odderøya er oppdatert for å ivareta klima- og miljøkrav i stadig utvikling. Det er utviklet egne tiltaksplaner for både økologi og sosial bærekraft.

I tillegg til energibesparende tiltak arbeider museet med bærekraft gjennom bevaring og vedlikehold av historiske bygninger, samlinger og håndverkstradisjoner. Bygningsvern og bruk av tradisjonelle teknikker bidrar til å forlenge levetiden til eksisterende bygningsmasse og representerer bærekraft i praksis. Flere avdelinger har også gjennomført tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming, blant annet gjennom samarbeid med brukerorganisasjoner og opplæring av ansatte i tilrettelegging for ulike brukergrupper.

Arbeid med bærekraft inngår også i formidlingsarbeidet, blant annet gjennom prosjekter som tematiserer miljøutfordringer og gjennom gjenbruk og ny bruk av eksisterende samlinger. Flere avdelinger arbeider også med bærekraft gjennom aktiviteter knyttet til lokal ressursbruk, tradisjonshåndverk, gjenbruk av materialer og inkluderende frivillighetsarbeid.

På flere av museets avdelinger arbeides det med ressursbesparende tiltak. Utskifting av lyskilder til LED, installering av varmepumper og nattsinking på varmekilder er eksempler på energibesparende tiltak. Sjølingstad Uldvarefabrik har mottatt midler fra Riksantikvaren og Agder fylkeskommune til et forprosjekt om verdiskapning, bærekraft og sirkulærøkonomi. I 2025 ble det installert 5 industrivarmepumper i spinneribygget, og arbeidet med installasjon av varmepumper i den andre bygningsdelen er igangsatt. Videre er arbeidet med overgang fra oljefyr til elektrisk kjele i gang og vil bli fullført i 2026 når ny trafo er på plass. Det arbeides også med overgang til LED-belysning. Tiltakene gjennomføres i tråd med antikvariske prinsipper. Også ved andre avdelinger gjennomføres det ENØK-kartlegginger med formål å iverksette målrettede energibesparende tiltak.

ARBEID MOT MISLIGHETER OG KORRUPSJON

Vest-Agder-museet tar ansvar i forhold til å bekjempe misligheter og korrupsjon, og for å bidra til anstendige arbeidsforhold og menneskerettigheter både i egen virksomhet og hos sine leverandører. Gjennom sine retningslinjer, rutiner og risikovurderinger arbeider museet for å minimere risikoen for misligheter ifm. museets drift. For å bidra til FNs bærekraftsmål om anstendige arbeidsforhold er museet opptatt av å ha ryddige arbeidsforhold i egen virksomhet bl.a. gjennom å være en god arbeidsgiver for skoleungdom som gjerne har museet som første arbeidsplass. Vi er også opptatt av at våre leverandører av varer og tjenester overholder etiske retningslinjer og respekt for arbeids- og menneskerettigheter. Rapporten *Redegjørelse i forhold til Åpenhetsloven* er publisert på museets nettsider: www.vestagdermuseum.no/forsiden/om-museet/apenhetsloven/.

Vest-Agder-museet arbeider kontinuerlig for å redusere og unngå risiko forbundet med økonomiske forhold, misligheter og korrupsjon. For å oppnå dette gjennomfører museet årlige risikoanalyser knyttet til slik risiko. Museets økonomireglement definerer rutiner for hvordan risikoen kan identifiseres og reduseres.

Museet er underlagt *Lov om offentlige anskaffelser* og følger denne når det gjelder innkjøp innenfor lovens virkeområde. Både åpenhet rundt arbeidsforhold og klima- og miljøkrav legges til grunn ved valg av leverandører i museets anskaffelser. Vest-Agder-museet følger *Offentleglova* når det gjelder innsyn i museets virksomhet.

PÅVIRKNING AV DET YTRE MILJØ

D/S Hestmanden har oljefyrt dampkjele og forurenses noe under seiling. Ved kai er skipet koblet til landstrøm for å begrense utslippene. Setesdalsbanens damplokomotiv fyres med kull og utslipp i forbindelse med museumstogkjøring er uunngåelig. På Sjølingstad Uldvarefabrik forekommer utslipp fra fyrkjelen, mens alt vaskevann som kan forårsake forurensning går gjennom et nytt renseanlegget før utslipp. En ny elkjele er montert og klar til bruk, men grunnet for liten strømtilførsel inn til fabrikkens ventes det på en ny trafostasjon for tilkobling. Denne forventes anlagt innen august 2026. Utover dette bidrar ikke museets avdelinger til skadelig påvirkning av det ytre miljøet.

Samfunnsansvar, opplæring

Vest-Agder-museet er opptatt av å oppfylle sitt brede samfunnsoppdrag på best mulig måte. Når det gjelder opplæring utover tilbudene som gis i opplegg til skoler og barnehager, samarbeider museet med en rekke forskjellige aktører. Gjennom forskjellige programmer har flere grupper studenter fra Universitetet i Agder fått praktisk erfaring i ulike typer museumsarbeid på museets avdelinger. Gimle Gård samarbeider med kunsthøgskolen på Universitetet i Agder og Kristiansand Symfoniorkester om studentkonserter og med Kristiansand Katedralskole Gimle om elevprosjekter. Kristiansand museum samarbeider med tømmerlinja på Tangen videregående skole der elevene introduseres til historiske håndverksteknikker og bygningsvern.

Kompetanseområdene i Vest-Agder-museet er i hovedsak rettet inn mot universitetsfag, og ikke i samme grad mot utdanning på videregående nivå. Museet har derfor hatt begrenset kompetanse og muligheter for å ta inn lærlinger. Når istandsettings- eller vedlikeholdsprosjekter settes ut eksternt stilles det imidlertid krav til bruk av lærlinger i anskaffelsene.

Vest-Agder-museet har stadig personer utplassert fra NAV og andre arbeidsmarkedsaktører til arbeids- og språktrening og andre tiltak. Museet ser på dette som en viktig del av samfunnsansvaret.

Utfordringer

ØKONOMISK HANDLINGSROM

Mange år med lav indeksregulering av tilskudd sammenlignet med reell lønns- og prisvekst bidrar til å begrense museets økonomiske handlingsrom, særlig innenfor driftsoppgaver knyttet til bygningsvern, formidling og forskning.

Museet legger ned mye tid og arbeid i å søke ekstra privat eller offentlig støtte til utstillinger, nybygg, større istandsettingsprosjekter eller andre utviklingsprosjekter, og lykkes godt med dette. Museet samarbeider også med frivillige organisasjoner når det gjelder søknader om midler, f.eks. bidrar Hestmandens venner vesentlig med søknader knyttet til Hestmandens årlige tokt. Selv om ekstra midler bidrar positivt til museets utvikling, er utfordringen at det ikke gis privat støtte til driftsoppgaver. I tillegg gir prosjektfinansiering begrenset forutsigbarhet og utfordringer med å holde på kompetanse over tid.

Det begrensede økonomiske handlingsrommet gir særlig utfordringer på følgende områder:

1. Ivaretagelsen av antikvariske bygninger og anlegg. Vest-Agder-museet forvalter 130 bygninger. Ca. 50 % av disse byggene har etterslep på vedlikehold. Utfordringene innenfor bygningsvern påpekes også i den nylig avsluttede eierskapskontrollen/forvaltningsrevisjonen gjennomført av Agder Kommunerevisjon.
2. Generell lønnsutvikling i museet. Lønnsutviklingen i museumssektoren har over tid vært svakere enn i andre sektorer, og det blir stadig mer utfordrende å rekruttere og beholde riktig kompetanse.
3. Formidlerressurser, særlig i Kristiansand.
4. Utvidelse av personalressursene ved «en-personsavdelingene». Avdelinger med kun en ansatt er sårbare ved sykdom og ny-rekrutteringer. Å være flere kollegaer er også viktig for et faglig utviklende og godt psykososialt arbeidsmiljø.

Styret og administrasjonen arbeider for å øke statlig finansiering, samtidig som museet arbeider for å øke egeninntjeningen, både gjennom større besøkstall, økt salg til besøkende og gjennom tilskudd fra private stiftelser og fond.

Museet arbeider også aktivt med ENØK-tiltak for å redusere kostnader til strøm og fyringsolje. Samtidig er det begrensninger i hvilke tiltak museet kan iverksette uten at det går på bekostning av byggenes antikvariske verdi. Jevn temperatur/oppvarming er også et viktig tiltak i bevaringen av bygningsmassen.

UNIVERSELL UTFORMING OG UTDATERTE MUSEUMSBYGG

Museene er del av den demokratiske infrastrukturen og kulturhistorien skal være tilgjengelig for alle. Flere av Vest-Agder-museets bygg og anlegg er helt eller delvis universelt utformet, men langt fra alle. Tilrettelegging av antikvariske bygg og anlegg er kostnadskreven og ofte i konflikt med andre føringer, men museet har en ambisjon om at størst mulig del av tilbudet skal være universelt utformet. Museet fikk i 2024 midler til kartlegging av universell utforming ved fire av museets avdelinger. Kartleggingen ble gjennomført i 2025 og vil danne grunnlag for kommende tiltak. Noen av tiltakene er allerede i ferd med å bli gjennomført, bl.a. er det søkt statlige midler til bedre universell utforming av Andorsengården

i Mandal. Mange av tiltakene er kostnadskreven, noe som gjør dem ekstra utfordrende jf. punktet over.

OVERFØRING AV HANDLINGSBÅREN KUNNSKAP – IMMATERIELL KULTURARV

Vest-Agder-museet arbeider med immateriell kulturarv på flere plan og forvalter mange teknisk-industrielle kulturminner som fremdeles er i drift, f.eks. Sjølingstad Uldvarefabrik, Setesdalsbanen og D/S Hestmanden. Her er den handlingsbårne (immaterielle) kunnskapen essensiell for å kunne ta vare på, drifte og vedlikeholde maskiner, infrastruktur og utstyr på en autentisk og bærekraftig måte. Det er viktig med kontinuitet i ansatte/frivillige og opplæring for å sikre denne kompetansen for fremtiden. Ved Sjølingstad Uldvarefabrik oppdateres manualer årlig, og opplæring gjennomføres for flere personer samtidig for å sikre og videreføre den unike kompetansen ved fabrikken. Videreføring og dokumentasjon av handlingsbårne kunnskap er et satsningsområde i museet.

Økonomiske forutsetninger og fortsatt drift

Styret betrakter Vest-Agder-museets økonomiske situasjon som utfordrende. Det arbeides kontinuerlig for å øke museets økonomiske handlingsrom, gjennom økte offentlige tilskudd og økt egeninntjening. For en personalintensiv virksomhet som Vest-Agder-museet utgjør lønn og sosiale utgifter en betydelig del av budsjettet. Lønnsnivået ved museet har blitt hengende etter lønnsnivået generelt i samfunnet, og det blir stadig mer utfordrende å rekruttere og beholde riktig kompetanse, spesielt for ledere, formidlerstillinger og merkantile funksjoner.

ÅRETS RESULTAT

Årets inntekter i driftsregnskapet, inklusive prosjekttilskudd fra offentlige og private tilskuddsytere, utgjorde i 2025 kr. 106.091.025. Tilsvarende utgjorde årets driftsutgifter kr. 105.368.393. Til sammen gir dette, korrigert for avskrivninger og øvrige eksterne finanstransaksjoner, et netto driftsresultat på kr. 7.496.323.

Det er ikke vedtatt særskilte budsjettpremisser.

AVVIK MELLOM ÅRSREGNSKAP OG REGULERT BUDSJETT 2025

I tabellene under redegjøres det for de mest betydelige avvikene mellom årsregnskap og regulert budsjett 2025, for museet samlet (alle beløp i kroner):

HOVEDTALL - INNTEKTER

Driftsinntekter	Regnskap 2025	Regulert budsjett 2025	Avvik regnskap 2025	Regnskap 2024
Andre overføringer og tilskudd fra staten	50 014 512	48 433 825	1 580 687	46 672 325
Overføringer og tilskudd fra andre	44 702 036	39 098 785	5 603 251	38 962 493
Salgs- og leieinntekter	11 374 477	11 192 615	181 862	10 483 403
Sum driftsinntekter	106 091 025	98 725 225	7 365 800	96 118 222

Overføringer og tilskudd fra staten og andre: Driftsinntektene er høyere enn budsjettet, i hovedsak grunnet tilskudd mottatt i siste tertial som ikke var kjent på budsjetteringstidspunktet, men også som

følge av forskutterte tilskudd på grunnlag av fremdrift og tilsagn, samt at vi ikke budsjetterer med refusjoner og momskompensasjon.

Salgs- og leieinntekter: Salgsinntekter er jevnt over noe bedre enn budsjettert som følge av høyere aktivitet enn forventet på slutten av året, herunder særlig ved Sjølingstad Uldvarefabrik. Salget ligger 8,5% over fjoråret, blant annet som følge av åpning av nytt bryggeanlegg i Nodeviga, ny utstilling på Tingvatn, frigjøringsstoktet for Hestmanden til England og Skottland, men også økt salg for avdeling Sjølingstad og avdeling Setesdalsbanen.

HOVEDTALL – DRIFTSUTGIFTER

Driftsutgifter	Regnskap 2025	Regulert budsjett 2025	Avvik regnskap 2025	Regnskap 2024
Lønnsutgifter	43 954 142	47 293 568	-3 339 426	41 377 285
Sosiale utgifter	13 758 230	13 213 140	545 090	11 148 532
Kjøp av varer og tjenester	42 984 773	40 488 227	2 496 546	39 814 350
Overføringer og tilskudd til andre	1 328 629	835 000	493 629	1 217 594
Avskrivinger	3 342 618	0	3 342 618	2 877 146
Sum driftsutgifter	105 368 393	101 829 935	3 538 457	96 434 907

Lønnsutgifter: Det er overført 1,3 mill i lønnsutgifter fra driftsregnskap til investeringsregnskap, som er budsjettert i driftsregnskapet. I tillegg er det lavere lønnskostnader enn budsjettert grunnet vakante stillinger og svakere lønnsoppgjør enn budsjettert.

Sosiale utgifter: Høyere premieavvik på pensjon for 2025 enn budsjettert gir et negativt avvik mot budsjett.

Kjøp av varer og tjenester: Museet har hatt høyere vedlikeholds- og istandsettingskostnader i siste tertial, spesielt for avdelingene Sjølingstad Uldvarefabrik, Kristiansand museum og Setesdalsbanen ved ferdigstilling av prosjekter. I tillegg har økt egeninntjening fra butikk utover budsjett også medført økt varekost utover budsjett.

Overføringer og tilskudd til andre: Aust-Agder museum og arkiv og Vest-Agder-museet samarbeider om å dele ut støtte til små og ubemannede museer som søker om støtte. Dette beløper seg i 2025 til kr 355.680 og utbetales av Vest-Agder-museet. Det utbetales også en årlig støtte til enkelte venneforeninger. Avdeling Hestmanden ga i år tilskudd til andre båter som deltok under frigjøringsseilasen til England og Skottland i mai 2025 på totalt 350.000. Dette utgjør i hovedsak avviket mot budsjett. I tillegg gjelder at vi ikke budsjetterer med momskompensasjon, men har regnskapsført kr. 126.755 i merverdiavgift som gir rett til mva-kompensasjon.

Avskrivinger: Det er ikke budsjettert med avskrivinger for 2025. I takt med faktisk førte avskrivinger inntektsføres tilsvarende beløp under finanstransaksjoner, slik at kostnadsførte avskrivinger ikke får resultateffekt.

FINANSINTEKTER

Renteinntekter og andre finansinntekter utgjør i alt kr. 3.431.073 mot regulert budsjett kr. 1.500.000. Budsjettet har ikke fullt ut tatt høyde for tilskudd mottatt til nytt bygg.

Renteutgifter og andre finansutgifter utgjør totalt kr. 40.649 og skyldes valutatap ved innkjøp og morarenter og gebyrer for forsinket betaling.

DISPONERING AV DRIFTSRESULTAT

Disponering	Regnskap 2025	Regulert budsjett 2025	Avvik regnskap 2025	Regnskap 2024
Overføring til investering	8 985 701	6 406 938	2 578 763	3 891 363
Avsetning til bundne driftsfond	2 068 327		2 068 327	1 957 914
Bruk av bundne driftsfond	6 267 839	3 920 910	2 346 929	2 927 361
Avsetninger til disposisjonsfond	2 710 134	1 628 252	1 081 882	2 894 653
Bruk av disposisjonsfond		5 718 990	-5 718 990	0
Sum disponeringer av netto driftsresultat	7 496 323	-1 604 710	9 101 033	5 816 569

Overføring til investering er høyere enn forutsatt i budsjett, i hovedsak som følge av at det er brukt bundne driftsfondsmidler til å dekke investeringskostnader for nytt bygg og bryggeanlegg i Nodeviga, og for istandsetting av Andorsengården i Mandal.

Avsatt til bundne driftsfond er kr. 2.068.327. Det var ikke budsjettert med avsetninger til bundne fond. Dette skyldes at mottatte prosjektmidler, som ikke var kjente på budsjetteringstidspunktet, ennå ikke er kommet til anvendelse, og at det for enkelte løpende prosjekter var forutsatt en høyere fremdrift enn oppnådd.

Bruk av bundne driftsfond utgjør kr. 6.267.839 og er kr. 2.346.929 høyere enn budsjettert. Avviket skyldes bruk av restmidler på bundne driftsfond til arbeid med investering i nytt bygg og bryggeanlegg i Nodeviga, samt istandsetting av Andorsengården.

Årsregnskapet er avsluttet iht økonomiforskriftens kapittel 4, og bruk av disposisjonsfond i henhold til budsjett er strøket for å redusere mindreforbruk. Bevegelser på disposisjonsfond er i sin helhet ført som avsetning til disposisjonsfond. Se forøvrig note 14 om budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for mer detaljer.

Bevegelser på disposisjonsfond totalt i 2025 gir en positiv effekt kr. 2.710.134. Negativt disposisjonsfond for finansiering av innredningen ved nytt magasin er nedbetalt med kr. 778.545, mot budsjettert nedbetalt kr. 500.000.

HOVEDTALL - INVESTERINGSREGNSKAP

Investeringsregnskap	Regnskap 2025	Regulert budsjett 2025	Avvik regnskap 2025	Regnskap 2024
Investering i varige driftsmidler	46 971 126	59 506 922	-12 535 796	13 353 483
Investering i aksjer og andeler i selskaper	157 406	150 000	7 406	137 305
Sum investeringsutgifter	47 128 532	59 656 922	-12 528 390	13 490 788
Kompensasjon for merverdiavgift	64 842	0	64 842	46 873
Tilskudd og refusjoner vedr investeringer	136 662 586	103 200 000	33 462 586	21 639 684
Sum investeringsinntekter	136 727 428	103 200 000	33 527 428	21 686 558
Overføring fra drift	8 985 701	6 406 938	2 578 763	3 891 363
Avsetning til bundne investeringsfond	113 043 226	65 500 000	47 543 226	13 669 622
Bruk av bundet investeringsfond	14 967 743	16 059 100	-1 091 357	1 073 374
Dekning av tidligere års udekket beløp	509 114	509 116	-2	
Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	-89 598 896	-43 543 078	-46 055 820	-8 704 884
Fremført til indekning i senere år (udekket beløp)	0			-509 114

Investeringer utgjør en stadig økende andel av museets virksomhet. Investeringene i 2025 knyttet seg i hovedsak til arbeid med nytt bygg og bryggeanlegg i Nodeviga. Bryggeanlegget til det nye

museumsbygget, som er en del av uteområdet til nytt bygg, ble offisielt åpnet i slutten av august, og utgjør den største investeringen for museet i 2025. I tillegg bygges det ny vognhall på Setesdalsbanen, det er utført store vedlikeholdsarbeider i Andorsengården, samt bygningsvern på Kristiansand museum og på Waages hus på Lista. Det er også investert i nye lugarer på Hestmanden og nye montere til ny utstilling på Tingvatn som åpnet i mai 2025. Avviket mot budsjett skyldes i hovedsak at investering i nytt bygg i Nodeviga har en annen fremdrift enn forutsatt i budsjettet.

Investeringstilskudd er vesentlig høyere enn budsjettet og dette skyldes i hovedsak at utbetalingen av tilskudd til nytt bygg kommer tidligere enn antatt i budsjettet.

Midler overført fra driftsregnskapet utover budsjett gjelder i det vesentlige at det er brukt budne driftsfondsmidler til å dekke investeringskostnader for nytt bygg og bryggeanlegg i Nodeviga og for arbeid i Andorsengården.

Det er vesentlig høyere avsetning til bundne investeringsfond enn budsjettet, som følge av tidligere utbetalt tilskudd enn forutsatt i budsjettet.

Det er noe lavere finansiering ved hjelp av bundne investeringsfond enn budsjettet. Dette skyldes at fremdriften i arbeidet med nytt bygg i Nodeviga er en annen enn antatt i budsjettet.

Kr. 509.114 lå i regnskapet for 2024 som et udekket beløp til fremføring og inndekning i 2025, i henhold til Budsjett og regnskapsforskriften av 7. juni 2019. Dette er dekket inn i 2025.

GRUNNLAG FOR VIDERE DRIFT

Vest-Agder-museets egenkapital ved utgangen av 2025 utgjorde 278,5 millioner kroner, hvorav kapitalkonto utgjør 128,2 millioner kroner, og der fri egenkapital avsatt i disposisjonsfond utgjør 29,1 millioner kroner. 6,9 millioner kroner er avsatt i bundne driftsfond, og 113,2 millioner kroner er avsatt i bundne investeringsfond. Styret anser museets likviditet for å være god.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter et korrekt uttrykk for selskapets resultat i 2025 og den økonomiske stillingen ved årsskiftet. Utover det som framgår av årsregnskapet, kjenner styret ikke til andre forhold vedrørende selskapets drift som skulle vært tatt med i regnskapet. Styret anser at offentlige bevilgninger benyttes i tråd med gitte forutsetninger.

Vest-Agder-museet har svært begrenset økonomisk handlefrihet innenfor ordinære driftsmidler. Museets handlingsrom knyttet til vedlikehold, utstillinger, nybygg og andre utviklings- og fornyingsprosjekter er basert på prosjektilskudd. Museet satser videre på økt egeninntjening og muligheten for å innhente offentlige og private prosjektmidler. Styret og ledelsen i museet mener derfor at forutsetningen for fortsatt drift og utvikling av museet er til stede. Årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

Styret sier takk til ansatte, frivillige og samarbeidspartnere

Styret ønsker å uttrykke sin takknemlighet til alle ansatte og frivillige for deres dedikerte innsats i løpet av året. Flere betydningsfulle prosjekter har blitt gjennomført i tillegg til den vanlige driften, og vi har igjen oppnådd nye rekorder for publikumsoppslutning.

Styret vil rette en stor takk til samarbeidspartnere og støttespillere for et godt og konstruktivt samarbeid. Vest-Agder-museet sier også takk til så vel offentlige som private tilskudds- og bidragsytere som har vært med på å støtte museets aktiviteter i året som har gått!

Kristiansand, 25. februar 2026,
Styret i Vest-Agder-museet IKS

Rune André Sørtveit Frustøl
Styreleder

Arnt Abrahamsen
Nestleder

Vidar Torsøe
Vara for Ingrid Louise E. Flatval

Mette Gundersen
Styremedlem

Aslak Wegge
Styremedlem

Stina Ask Mikkelsen
Styremedlem

Tom Opsahl Svensen
Styremedlem

Thorunn Lunde
Styremedlem (ansattrep.)

Arvid Svaland
Styremedlem (ansattrep.)

John Olsen
Direktør